

[Alfred Jensen.]

delse med befolkningens fordømmelse af pristallet.

Det, det drejer sig om, er ikke spørgsmålet om mine besværligheder med at udfylde skatteskemaet; det er ikke mig personlig, det drejer sig, men om at befolkningen får mulighed for at kontrollere det materiale, der danner basis for detailpristallet. Det har man ikke, når denne mørklægning finder sted, og så længe den opretholdes, kan man lave langt flere fiksfakserier med pristallet, end man har kunnet gøre, så længe materialet stod til offentlighedens rådighed.

Finansministeren (Kampmann): Jeg håber, at det er blevet klart for alle her i salen, at det ærede medlem hr. Alfred Jensen ikke har anført et eneste argument for, at der er mørklagt noget. Derimod har det ærede medlem brugt sin forespørgsel til at rejse en masse andre spørgsmål omkring pristallet, som heller ikke taler for det ærede medlems klarhed i denne sag.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forespørgerne (Alfred Jensen): Jeg mener også, at det er dokumenteret gennem denne debat, at regeringen billiger, at statistisk departement har mørklagt pristallet og derfor vanskeliggør det for lønmodtagerne, for forbrugerne og offentligheden at sætte sig ind i, hvorledes prisbevægelserne egentlig foregår.

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Medlem af folketinget Jørgen Jørgensen (Ullerup) har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Med hvilken begrundelse finder finansministeren at kunne tilsidesætte en af ligningsrådet enstemmigt truffet afgørelse angående ansættelse af formueværdien for skibe for det kommende skatteår?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 30. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i jagtloven.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til imødegåelse af ungdomsarbejdsløshed.

3) *Forespørgsel til indenrigsministeren af Thisted Knudsen m. fl.*

Mødet hævet kl. 14³.

47. møde.

Fredag den 30. januar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler justitsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om folketingets ombudsmand og forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Klageretten, dommere, fuldmægtige m. m.).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om folketingets ombudsmand.

Efter § 15 i ombudsmandsloven af 1954 skulle loven tages op til revision i folketingsåret 1956-57, men denne revision er 2 gange blevet udskudt 1 år.

Forslaget går ud på, at bestemmelsen om afgrænsning af ombudsmandens kompetence i forhold til domstolenes tjenestemænd ændres, således at dommerfuldmægtige og

[Justitsministeren.]

visse andre tjenestemænd ved domstolene falder uden for ombudsmandens virksomhed, ligesom det nu er tilfældet for dommeres vedkommende. Allerede under folketingets forhandlinger om forfatningskommissionens forslag til en lov om folketingets ombudsmand var man opmærksom på problemet om afgrænsningen af ombudsmandens kompetence i forhold til domstolene. Man blev stående ved bestemmelsen i § 1, stk. 1, om, at dommernes embedsførelse i det hele falder uden for ombudsmandens virksomhed, idet man forudsatte, at spørgsmålet om indseende med dommerfuldmægtiges virksomhed, der hænger sammen med problemet om klagerettens kompetence, ville blive gjort til genstand for nærmere overvejelse. Der blev under forhandlingerne givet udtryk for, at dommeres og dommerfuldmægtiges arbejdsområde må være under kontrol enten af ombudsmanden eller af klageretten.

Justitsministeriet er af den opfattelse, at dette tilsyn bør udøves af klageretten, og der er derfor udarbejdet et forslag til lov om ændring i lov om rettens pleje vedrørende bestemmelserne om klageretten; dette forslag fremsættes samtidig hermed og er en forudsætning for, at det foreslås, at ombudsmandens kompetence afgrænses således, at den del af forvaltningen, der varetages af dommere og de i forslaget nævnte tjenestemænd ved domstolene, falder uden for området for hans virksomhed.

Et andet og vigtigt problem, der opstår ved overvejelserne af en ændring af loven, er spørgsmålet om at udvide ombudsmandens kompetence til også at omfatte den kommunale forvaltning.

Under lovens hidtidige virke har det vist sig, at grænsen mellem kommunale og statslige myndigheder ikke altid er skarp, og at det i flere tilfælde har været vanskeligt at afgøre, om et organ er statsligt eller kommunalt. Hvor en kommunal afgørelse har været indbragt for en statsmyndighed, har det dernæst i nogle tilfælde været utilfredsstillende, at ombudsmanden kun kan tage stilling til den overordnede statsmyndigheds, men ikke til den kommunale myndigheds behandling af sagen.

Spørgsmålet om at udvide ombudsmandens kompetence i denne henseende har

været forelagt de kommunale hovedorganisationer, der i en skrivelse af 30. januar 1958 har udtalt, at argumenterne imod indførelse af ombudsmandskontrol med kommunerne er så tungtvejende, at organisationerne må nære betænkelighed ved, at en sådan ordning indføres, og de henstiller, at overvejelserne herom i hvert fald foreløbig stilles i bero i nogle år.

Organisationerne gør navnlig gældende, at det ved udarbejdelsen og behandlingen af bestemmelsen i grundlovens § 55, hvorefter ombudsmanden skal have indseende med statens forvaltning, var en given forudsætning, at kommunernes forvaltning skulle falde uden for hans embedsområde, og at det kommunale styre i forvejen er under tilstrækkelig kontrol. Organisationerne anfører endvidere, at ombudsmandskontrol for den kommunale administration vil medføre en betydelig arbejdsmæssig belastning, og at det med hensyn til en nærmere afgrænsning af ombudsmandens kontrol med kommunerne vil være svært at finde et anvendeligt kriterium, der er foreneligt med det kommunale selvstyre. Organisationerne frygter også, at inddragelse af kommunerne under ombudsmandens område vil medføre en sådan forøgelse af arbejdet for ombudsmandsinstitutionen, at spørgsmålet om en selvstændig kommunal ombudsmand på et eller andet tidspunkt vil dukke op.

Folketingets ombudsmand har i en skrivelse til justitsministeriet af 6. marts 1958 udtalt, at han uanset de af de kommunale organisationer fremdragne synspunkter må være af den opfattelse, at i hvert fald dele af den kommunale forvaltning bør inddrages under ombudsmandens tilsyn. Han mener, at der foreligger et reelt praktisk behov herfor, og at henvisningen til de allerede eksisterende klagemuligheder ikke tager fornødent hensyn til selve ideen i ombudsmandsinstitutionen, hvis værdi ligger i dens uafhængighed af hele den offentlige administration og den deraf følgende tillid i befolkningen til dens absolutte uvildighed. Ombudsmanden udtaler, at det ved en eventuel lovrevision, hvorved ombudsmandstilsynet udstrækkes til kommunerne, udtrykkeligt bør fastslås, at tilsynet med disse må udøves under iagttagelse af de særlige vilkår, hvorunder den kommunale

[Justitsministeren.]

administration virker, og at ombudsmandens kompetence må begrænses, således at han i almindelighed først vil kunne optage en klage over kommunale myndigheder til undersøgelse, når sagen har været indbragt for de sædvanlige statslige eller kommunale klageinstanser.

Under hensyn til ombudsmandsinstitutionens særlige karakter som en tilsynsmyndighed, der alene henhører under folketinget, har ministeriet fundet det rigtigst, at initiativet til en eventuel udvidelse af ombudsmandens kompetence i den omhandlede retning udgår fra folketinget.

Af hensyn hertil og til, at der om det foreliggende spørgsmål hersker ret forskellige opfattelser, har ministeriet ikke i nærværende forslag formuleret nogen bestemmelse om udvidelsen af kompetencen, idet ministeriet afventer en nærmere forhandling om spørgsmålet under lovforslagets behandling i tinget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Jeg har endvidere den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Klageretten, dommere, fuldmægtige m. v.)*

Forslaget indeholder bestemmelser om udvidelse af klagerettens kompetence, således at den kan påkende enhver klage over en dommers embedsvirksomhed, og således at dommerfuldmægtige og visse andre tjenestemænd ved domstolene samt konstituerede dommere inddrages under klagerettens kompetence i samme omfang, som efter forslaget skal gælde for dommeres vedkommende.

Efter den nugældende bestemmelse i retsplejelovens § 49 kan den, der anser sig for krænket ved en dommers utilbørlige forhold, kun fremsætte klage herover til indbringelse for klageretten, såfremt krænkelsen er tilføjet ham under møde for en ret. Efter indførelsen af ombudsmandsinstitutionen, fra hvis område dommerne er undtaget, er det fundet mindre rimeligt at bibeholde denne begrænsning i adgangen til at indbringe klager for klageretten.

Retsplejelovens § 49 indeholder ikke bestemmelser om klager over konstituerede

dommere eller dommerfuldmægtige, men klageretten har, for så vidt der forelå spørgsmål om en krænkelse under møde for en ret, anset sig for kompetent til at påkende klager over den, der virkede som dommer. Det foreslås nu, at enhver klage over en dommerfuldmægtigs embedsvirksomhed skal kunne indbringes for klageretten.

Dommeres og dommerfuldmægtiges arbejdsområde kommer således i det hele under kontrol af klageretten. I sammenhæng hermed må ses, at den del af forvaltningen, der varetages af disse tjenestemænd, efter det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om ændring i lov om folketingets ombudsmand falder uden for ombudsmandens virksomhedsområde.

Forslaget indeholder endvidere de til afløsning af dommerfuldmægtigloven af 15. april 1930 nødvendige bestemmelser, som justitsministeriet har anset det for hensigtsmæssigt at optage i retsplejeloven. Det drejer sig om bestemmelserne i forslagens § 1, nr. 5, om retshjælpsforretninger og nr. 33 om kravene bl. a. til dommerfuldmægtiges kvalifikationer. I reglerne om retshjælpsforretninger foreslås samtidig nogle ændringer, navnlig således at deres område begrænses til de praktisk vigtige skiftesager. Endvidere åbnes der adgang til — i modsætning til den nugældende ordning — at yde retshjælp også ved Københavns byrets skifteafdelinger.

De øvrige bestemmelser i dommerfuldmægtigloven, som i det hele foreslås ophevet, er afløst af bestemmelser i tjenestemand- og normeringsloven.

Forslaget indeholder på forskellige punkter ændringsforslag, der tilsigter at bringe retsplejeloven i overensstemmelse med tjenestemandsløvgivningen under hensyn til ændringer heri gennem de senere år. På nogle andre punkter har justitsministeriet fundet anledning til at foretage en revision og ajourføring af visse bestemmelser i de kapitler, der berøres af de i øvrigt foreslåede ændringer. Herom tillader jeg mig at henviser til bemærkningerne til de enkelte forslag, men skal dog fremhæve, at der under nr. 5-7 er foreslået forenklede bestemmelser om underretternes virkekreds og om Københavns byrets organisation. Under nr. 24 er foreslået, at beskikkelse af sætte-